

Onderwerp: Besluitnota vaststellen ontwerp-peilbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (2026)

Datum vergadering: 25-2-2026

Registratienummer: 2078341 versie 1

Besluitnota

Onderwerp

Vaststellen peilbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (2026)

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld om:

1. Het inspraakrapport ontwerp-peilbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel vast te stellen ((1) DM 2075502);
2. Het peilbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel, inclusief de Kromme- en Enge IJssel en Nieuwegein Doorslag, ((2) DM 2055976, (3a) DM 2068138, (3b) DM 2068139 en (3c) 2068140, (4) DM 1987925, (5) DM 2068137) vast te stellen.

Inleiding

In een peilbesluit staat welk waterpeil het oppervlaktewater in een bepaald gebied heeft. Het waterschap heeft de inspanningsverplichting om dit peil te handhaven. Op grond van de Omgevingsverordening van de provincie Utrecht moet het waterschap ervoor zorgen dat peilbesluiten actueel zijn.

Op 1 januari 2013 heeft Rijkswaterstaat (RWS) het beheer en onderhoud van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel vanaf de Doorslagsluis in Nieuwegein tot aan de Waaiersluis in Gouda overgedragen aan ons waterschap. Hiermee is het waterschap verantwoordelijk voor het peilbeheer en het vaarwegbeheer van de GHIJ. Met dit peilbesluit verandert het in het praktijk gehanteerde peil niet maar wordt het peilbeheer wel vastgelegd volgens het huidige beleid van HDSR.

De functionele overdracht van de GHIJ was per 1 september 2013. Er is toen een overdrachtsdocument opgesteld met nadere afspraken om het peilbeheer van de GHIJ te continueren en te borgen voor de toekomst. Met dit peilbesluit komen de afspraken uit het overdrachtsdocument omtrent het peil op de GHIJ, inclusief Nieuwegein Doorslag, en Kromme- en Enge IJssel te vervallen.

Merwedekanaal Nieuwegein

Het deel van het Merwedekanaal in Nieuwegein behoort ook tot het watersysteem van de GHIJ. Dit komt omdat het in open verbinding staat met het oppervlaktewater van de Doorslag in Nieuwegein. Het waterkwantiteitsbeheer van het Merwedekanaal behoort toe aan Rijkswaterstaat. De gehanteerde peilen op het Merwedekanaal vallen derhalve buiten het kader van dit peilbesluit. In de praktijk wordt het peilbeheer op het Merwedekanaal wel door HDSR uitgevoerd.

Zienswijze op het ontwerp-peilbesluit

Van 1 september tot en met 12 oktober 2025 heeft het ontwerp-peilbesluit ter inzage gelegen. Op het ontwerp-peilbesluit zijn twee zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen gingen over het maximale peil nabij Haastrecht en de invloed van dit maximale peil op wonen en werken in

boezemland. Verzocht is om verlaging van dit maximale peil. Deze zienswijzen vormden geen aanleiding om het ontwerp-peilbesluit aan te passen. In het inspraakrapport (DM 2075502) staat de reactie op de zienswijzen en is toegelicht waarom deze geen aanleiding hebben gegeven tot wijziging van het ontwerp-peilbesluit.

Beoogd effect

Met dit peilbesluit voor de GHIJ is een peilbesluit opgesteld volgens het beleid van HDSR.

Dit ontwerp-peilbesluit draagt bij aan het bereiken van verschillende waterschapsdoelen:

- Toekomstbestendig regionaal watersysteem
- Gebieden zijn water robuust en klimaatbestendig
- Recreatie
- Vaarwegbeheer

Argumenten

1.1 *Er was nog geen peilbesluit voor de GHIJ.*

Na vaststelling van het ontwerp-peilbesluit is er een peilbesluit voor de GHIJ. Hiermee voldoet het waterschap aan zijn wettelijk verplichting tot het opstellen en zorgdragen voor een (actueel) peilbesluit.

1.2 *Het ontwerp-peilbesluit voor de GHIJ is opgesteld conform de Beleidsnota Peilbeheer 2019.*

Er is een zorgvuldige peilafweging gemaakt van alle belangen, die is beschreven in de Toelichting ontwerp-peilbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel ((DM 1987925 + 2068137) en de afwegingstabel (bijlage 1). De peilbesluittekst en peilbesluitkaarten zijn tevens bijgevoegd.

1.3 *Het peilbesluit geeft inzicht in de werking van het watersysteem*

Met name de toelichting geeft belanghebbenden en ook planvormers van gemeenten duidelijkheid over de werking van het boezemwatersysteem op de GHIJ en met welke peilen men rekening moet houden onder verschillende omstandigheden.

2.1 *De zienswijzen zijn zorgvuldig beoordeeld*

De inspraakreacties zijn zorgvuldig bekeken en er zijn nadere analyses uitgevoerd met betrekking tot bodemhoogte rondom de woningen van insprekers in relatie tot gemeten peilen. De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassingen aan het peilbesluit. Wel is aangeboden om mee te denken over mogelijke maatregelen om het risico op wateroverlast te verkleinen. De eventuele uitvoering hiervan ligt bij de insprekers.

Kanttekeningen

1.1 *Het Merwedekanaal (Nieuwegeins deel) wordt niet in het peilbesluit opgenomen.*

Het waterkwantiteitsbeheer van het Merwedekanaal is een taak van Rijkswaterstaat. Hoewel HDSR het peil op het Merwedekanaal in de praktijk beheert, heeft ons waterschap daardoor niet de bevoegdheid om voor het Merwedekanaal een peilbesluit op te stellen. Mogelijk komt het Merwedekanaal (Nieuwegeins deel) in de toekomst over naar HDSR. Wanneer dit zo is, zal het peilbesluit worden geactualiseerd.

1.2 *Het maximale peil kan overlast boezemlanden opleveren*

Het mag algemeen bekend verondersteld worden dat wonen en/of werken in boezemlanden risico's met zich meebrengt. Eigenaren hebben zelf een zorgplicht bij het voorkomen van waterschade. Daar waar is geconstateerd dat wateroverlast kan ontstaan bij het bereiken van het bovenpeil, zijn eigenaren hierover geïnformeerd.

1.3 *Invloed peilbesluit op boezemlanden andere waterschappen*

De GHIJ voert ook door het gebied van Hoogheemraadschap van Rijnland en Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. De grens van het peilbesluit en ook de grens van het beheergebied ligt op de kades van de GHIJ. Echter de aangrenzende boezemlanden liggen onder invloed van de GHIJ, terwijl deze gebieden niet tot het beheergebied van HDSR behoren. Met de buurwaterschappen is het ontwerp-peilbesluit besproken en is het

peilbeheer afgestemd. Ook zijn analyses uitgevoerd en is gekeken waar mogelijk wateroverlast kan ontstaan. Ons waterschap heeft belanghebbenden van buurwaterschappen hierover geïnformeerd (conform kanttekening 1.2).

2.1 Mogelijkheid indienen beroep

Er zijn twee inspraakreacties ontvangen op het ontwerp-peilbesluit. Deze inspraakreacties hebben niet geleid tot aanpassing van het peilbesluit. Belanghebbenden hebben de mogelijkheid om hiertegen in beroep te gaan bij de Rechtbank. Wij zijn van mening dat er een zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden van alle belanghebbenden bij dit peilbesluit.

Financiën

Dit voorstel heeft betrekking op vaststelling van de hoogte van oppervlaktewaterpeilen in het gebied. De kosten voor het operationele peilbeheer veranderen niet door dit peilbesluit. In dit voorstel zijn geen andere maatregelen voorzien waarvoor extra financiële middelen nodig zijn.

Juridische aspecten

Er is met de juridische afdeling afgestemd hoe we om moeten gaan met het Merwedekanaal. Ook heeft afstemming plaatsgevonden over de wijze waarop het waterschap moet omgaan met activiteiten in boezemland en de inspraakreacties hierover. De afweging van de afhandeling van de ingediende zienswijzen is ook uitgebreid afgestemd met de juridische afdeling.

Communicatie

Na vaststelling van het inspraakrapport en het peilbesluit door het algemeen bestuur worden stukken officieel gepubliceerd. Daarnaast is er een webpagina op de site van het waterschap waar de informatie over dit peilbesluit te raadplegen zijn. Belanghebbenden die een inspraakreactie hebben gegeven worden schriftelijk op de hoogte gesteld van het besluit en over de wijze waarop ze eventueel beroep kunnen instellen.

Samenwerking & participatie

Omdat het gemiddeld peil en de gehanteerde marges in de sturing van het peil met dit peilbesluit niet zullen veranderen ten opzichte van de langdurige praktijksituatie, heeft er in dit geval een minder uitgebreid gebiedsproces plaatsgevonden. In het voortraject zijn gesprekken gevoerd en knelpunten opgevraagd binnen het waterschap, bij ambtenaren van gemeentes, Rijkswaterstaat en de twee waterschappen Hoogheemraadschap van Rijnland en Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard.

Daar waar overlast kan ontstaan in boezemland bij het bereiken van het maximale peil op de GHJ, zijn belanghebbenden hierover persoonlijk geïnformeerd. Op 17 september 2025 heeft een informatiebijeenkomst plaatsgevonden waarin dit verder is toegelicht. Twee belanghebbenden hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt om stukken in te zien, hebben de presentatie bijgewoond en hebben vragen kunnen stellen over het ontwerp-peilbesluit.

Vervolg

Na het definitief vaststellen van het peilbesluit door het algemeen bestuur worden de stukken officieel gepubliceerd.

Bijlagen

1. Inspraakrapport (DM 2075502), 1a, (DM 2081289) Lijst met insprekers
 2. Ontwerp-peilbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (DM 2055976)
 3. Ontwerp-peilbesluitkaart Gekanaliseerde Hollandsche IJssel ((a) DM 2068138, (b) DM 2068139 en (c) DM2068140)
 4. Toelichting Ontwerp-peilbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (DM 1987925)
 5. Kaartenbijlage (DM 2068137)
 6. Eindverslag participatie peilbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (DM 2076943)
- A. Overzicht met gemaakte afwegingen voor het ontwerp-peilbesluit (zie volgende pagina)

Bijlage A Overzicht met gemaakte afwegingen voor het peilbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aspecten bij de afweging voor het peilbesluit. In de eerste kolom staan de aspecten, in de tweede kolom staat het resultaat/effect van dit peilbesluit ten opzichte van de huidige situatie (+ positief; 0 neutraal; - negatief; +/- lokaal positief/negatief) en in de laatste kolom staat de verwijzing naar de pagina('s) in de toelichting bij het peilbesluit waar de specifieke thema's zijn beschreven.

Resultaten inhoudelijke afweging van het planvormingsproces	Resultaat afweging/ effecten van dit peilbesluit t.o.v. het vigerende afspraken	Resultaat afweging/ effecten van dit peilbesluit t.o.v. huidige situatie	Resultaat (terug te vinden in de toelichting van het peilbesluit op pagina)
PEILBESLUIT			
Peilbeheer:			
· Peilgebiedsgrootte	0	0	p. 8
· Passend peil gebruiksfunctie & gebiedskenmerken (droogleggingsnorm) (bijv. natuur, agrarisch, kwetsbare bebouwing, waterberging, infrastructuur)	0	0	p. 8 - 21
· Type peilbeheer	+	+	p. 16 - 21 p. 26 - 28
WATER-GERELATEERDE THEMA'S			
Thema voldoende water:			
· Wateroverlast (wateropgave)	0	0	p. 32 - 33
· Waterbeschikbaarheid (droogte en watertekort)	0	+	p. 33
· Bodemdaling + broeikasgassen (bijv. CO ₂ en stikstof)	0	0	p. 33
· Optimaliseren watersysteem (bijv. bruggen / inlaatbeheer / ophalen duikers e.d. / waterverdeling)	n.v.t.	n.v.t.	
· Grondwater	n.v.t.	n.v.t.	
Thema gezond water			
· Waterkwaliteit & ecologie	0	+	p. 21 – 23 p. 34 (Synergiekansen kadeverbetering)
· Flexibel peilbeheer	n.v.t.	n.v.t.	
· Biodiversiteit	0	0	p. 33 - 34
· Weidevogels	0	0	p. 34
Thema waterveiligheid			
· Waterkeringen	0	0	p. 35
Specifieke thema's			
· Vaarwegbeheer	0	0	p. 36 - 37
· Archeologie + cultuurhistorie	0	0	p. 35 - 36
· Recreatie	0	0	p. 36
OVERIG			
· Eigen (gebieds)visie / strategie / ambitie als plus op genoemde thema's	0	0	Het peilbesluit heeft geen invloed op het project dijk- en oeververbetering GHJ.
· Synergie projecten / initiatieven van overheden / derden	0	0	Worden meegenomen in het project dijk- en oeververbetering GHJ.
· Gebiedsprocessen overheden / derden	0	+	Het peilbesluit geeft duidelijkheid met welke peilen men rekening moet houden.